

dire, d'ús no tan normal com aquest: *ribattere*, que Tommaseo assenyala en el sentit de «ribadire» en Alessandro Giorgi (1592), i amb un ús figurat com aquell, en un altre passatge de Dante. No hi ha dificultat a comprendre *ribattere* com a equivalent de *rebatre*, derivat de *battere*. I jo creuria que no és gaire forçada la hipòtesi que en alguna part de l'Alta Itàlia un *ribatre, = toscà *ribattere*, vagi ser ultracorregit com *ribadire* (potser cap a Venècia, parlars on es va vacillar persistentment en mots com *mercatore/mercadore, contato/contado, contadmo* etc.), i que, després, l'alterat *ribadire* vagi ser admès a Toscana, en qualitat de tecnicisme dels operaris de l'Alta Itàlia. En conclusió: res no ens pot ensenyar *ribadire* sobre l'origen del fr. *river*. Però encara que M-L no en digui res, em pregunto si el va dur a la idea un altre mot que ja fóra més raonable relacionar amb el fr. *river*, o almenys amb el seu derivat *rivet* 'clau reblat' (el FEW, 413a40ss. el registra des de 1260, val a dir que del derivat *riveter* no en dóna més que dades recents): a saber el port. *rebite* «remachadura» [1705, Bluteau], i (ar)rebitar 'reblar', andal. *revitar, revite*, dels quals dono documentació en el DCEC iv, 12a21; i allà temptejo relacionar-los amb el grup de l'àr. *rabat* 'fermar' i del cast. *ribete* 'voraviu'. En tot cas sembla que això s'ha de separar de *ribadire*. Quedi consignat, per a futur estudi, en el cas del fr. *rivet, riveter* > angl *rivet* 'reblar' [segle xiv!].

*Reble, -liment, V. reblir (OMPLIR) Reblec, reblegar, -at, -ada V. reblar i plegar Reblinc, reblincada, reblincar, reblinco, reblincota, reblincola, reblinconar, reblingar, V. vinclar Reblinor 'humitat', reblinós, Garrotxa, sembla que són metàtesi de *borrinor* (ii, 52a37, 52a60, 130a31), o més precisament *blorrinor (amb repercussió de la líquida) *Reblir, V. omplir Rebló, reblonar, -onera, V. reblar Reblós, reblot, reblum, reblumalla, V. reble (OMPLIR) Reblut, V. reblat (REBLAR) Rebocar, V. revocar (VEU) Reboçillo, V. rebossar Reboda, V. boda Rebogada (CostManc, V. rebugada) Rebogent*: ultra ser una enormitat l'etim. «germ» que dóna *AlcM* a aquest cogn., és forma dissim. de *Ruibrugent*, el riu que passa pels mateixos pobles on troba el cognom *Reborg, rebogeria, V. boig Rèbol, V. reblar Rèbola* (planta), *V. ribia (ROIG) Rebolcada, rebolcador, rebolcall, rebolcar, rebolcons, V. bolcar Rebolca, V. revolca (VOLDRE) Rebolsar, V. revés (VERTIR) Reboll, rebollada, rebollam, rebollí, rebollós, V. poll**

REBOMBORI, veg. *BOMBA* (ii, 78b35-50). Completem ací. Molt viu en cat. central, no ho és menys a Mall.: «Ara, amb quatre *rebomboris* / que no costen una malla, / honren com si fos rondalla / la més gran de les historis», PdAPenya (*Po Pop.*, 114); pron. allà *rebumbori* (*BDLC* vi, 110; 'bullanga', vi, 147); «quin *rebumbori!* quin terrabastall!» (*BDLC* vi, 60). Així també alguns val. (*MGadea, T. del Xè* iii, 22), però

rebombòri tant a Val. com a Castalla (J. G. M., Enr. Valor), «atnar-se un canyaret o un *rebombòri*, com dihuen en Val., acompanyat de disputes, chillits ---» (*T del Xè* ii, 23). Cf. cast. dial. *rebumbio* «alboroto, bulla», «jolgorio» que MLWagner (*RFE* xii, 85) i Toro Gisbert citen a Mèxic, Cuba, ast., salm., canar. (> basc bisc. *errebombillo*, Supl. a Azkue₂), i Lope de Vega usà *el rebumar de la pelota* (cit. Aicardo, *Voces Castizas*, s. v.) i és també gall. (*DECH, BOMBA*, i, 619b26-8). I un antic verb ross. *repumpir*, amb variant en cons. sorda: «va tirar una pera grossa qui, *rapumpent*, va sortir, que cuydà matar una infanta», a. 1409 (*InvLC, cita a SORTIR*).

DERIV. mall. *faltar una rebumbada* 'faltar un bull', BartFerrà (*Comèdies, IdOr* i, 97). *Rebemboreig* *Rebemborejador*.

Rèbora (ocell men.). ¿Però potser malentès per *rèbola* planta (*ROIG*) o per una variant de *rèmora*?

REBORDONIR, -NIT, veg. *BORD* i (vol ii, 101a 46-48), amb el qual van també *rebordent* (101a51); *rebordenc, rebordisc, rebordonar (AlcM), rebordall* (Camprodon) 'residu de certes fruites o hortalisses', *DAG.*; cf. llgd. ant. *rebort* o *pan de rebort* 'segó, segonet' («petit son» en un doc. de l'Aude, S. xiv o c. 1400, Sabarthès, *Arch de Limoux*, 233); *reborda* com a xarxa de pescar figura en Despuig, *Coll Tortosa*, a. 1555, però cal verificar (ed. defectuosa); l'ast. *reburdiar* «regañar, demostrar descontento» (*Rato*) sembla tenir-hi ben poca relació (vegeu *BODE, DECH*).

Rebós, rebossillo, V. rebossar

REBOSSAR i REGUSSAR, ARREG. Sembla haver-hi hagut encreuament o contaminació de dos mots diferents, derivat aquell de *boç* 'boçal, morrió', 'emboç, abric de la boca', del ll. vg. *BÜCCĒUS* (de *BUCCA* 'boca'), i provinent aquest d'un ll. vg. *RECURTIARE 'trossar, retrossar' (derivat de *CURTUS* «CURT»); veg. *BOÇ* (ii, 17b8ss.), *ARREGUSSAR* (i, 414) i *DECH* (iv, 848b49-59 i 848b6-27, s. v. *REGAZO*). Com que això és l'essencial¹ ens podrem accontentar amb remetre-hi, a condició de suplementar-ho.

«Los de la companyia me saludaren --- —Que no hi eixiràs? —me preguntava un altre, *arrebossant-se* uns pantalons de militar perquè li vinguessen a la mida», Pons i Mass. (*La Colla del Carrer* v, 45). «—Plaga, més que plaga! —anava dient ella --- mig rient-li els ulls i --- ben mandrosa de fer anar el picador; de cop se va posar a la feina i va trobar un xic de gust a --- aguantar força estona a dintre l riu les mans i braços *arrebossats*, i a contemplar-se'ls així», Massó Torrents (*Croquis P*, i, 70) Predomina la idea de 'cobrir-se' i *boç*, en: «d'un esgarriós núvol, qual lletja visió espanta, / ab les negres ales *s'arrebossa* son front» (*Atl* 1867, iv, 18b, ja no 1878).

De més: 'cobrir d'una capa de material entre fluid i dens': «Ja no manca sinó que *rebossem* la cisterna per